

ສັນຍາຊົ່ວຄາວ
ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂ ກິດຈະການຊາຍແດນ ລະຫວ່າງ
ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ລັດຖະບານ ສປ ຈີນ

*****

ເພື່ອປັບປຸງແລະເສີມຂະຫຍາຍສາຍພົວພັນມິດຕະພາບຕາມບ້ານໄກ້ເຮືອນ ດຽງທີ່ດີ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ, ພ້ອມກັນປົກປັກຮັກສາ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຄວາມ ສະຫງົບສຸກ ຕາມເຂດຊາຍແດນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ, ບົນພື້ນຖານ ເຄົາລົບນັບຖື ອະທິປະໄຕ ແລະ ພຶ້ນຜິວດິນອັນຄົບຖ້ວນ ຂອງກັນແລະກັນ, ບໍ່ຮຸກຮານກັນ, ບໍ່ແຊກ ແຊງເຂົ້າກິດຈະການພາຍໃນ ຂອງກັນແລະກັນ, ສະເໝີພາບ, ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບພົມ ປະໂຫຍດ ແລະຢູ່ຮ່ວມກັນໂດຍສັນຕິ.

ບົນຈິດໃຈຮ່ວມມືແລະເຂົ້າອົກເຂົ້າໃຈກັນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຕາມຊາຍແດນ, ພ້ອມທັງອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການໄປມາຫາສູ່ກັນແລະການດໍາລົງຊີວິດຂອງ ປະຊາຊົນ ຕາມເຂດຊາຍແດນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ, ເພື່ອສ້າງຊາຍແດນ ລະຫວ່າງ ລາວ-ຈີນ ໃຫ້ກາຍເປັນຊາຍແດນ ສັນຕິພາບ ແລະ ມິດຕະ ພາບ.

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ລັດຖະບານ ສປ ຈີນ ໄດ້ຕົກລົງເຊັນສັນຍາ ຊົ່ວຄາວ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂ ກິດຈະການຊາຍແດນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ, ເຫັນດີຕົກ ລົງກັນດ້ວຍບັນດາມາດຕາດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ພາກທີ ບື້ງ
ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາ
ເສັ້ນຊາຍແດນ ແລະ ຫລັກໝາຍຊາຍແດນ

ມາດຕາ 1

1. ເສັ້ນຊາຍແດນ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ສປ ຈີນ ໄດ້ຖືກກຳນົດແລ້ວ ໃນລືນທີ່ສັນຍາເພີ່ມເຕີມ ແກ່ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການກຳນົດ ເສັ້ນຊາຍແດນ ລະ

ຫວ່າງທົງແກງ ແລະ ຈີນ (ເມື່ອວັນທີ 26 ມິຖຸນາ ປີ 1897) ທີ່ໄດ້ເຊັນກັນເມື່ອ ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 1895.

ທັງສອງຝ່າຍ ມີນັ້ນທະເລົາລົບນັບຖື ເສັ້ນຊາຍແດນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນສົນທິສັນຍາເພີ່ມເຕີມ, ນອມທັງດຳເນີນການຄຸ້ມຄອງຕາມເສັ້ນຊາຍແດນດັ່ງກ່າວ. ສຳລັບໃນບາງສ່ວນ ທີ່ສອງຝ່າຍເຫັນວ່າ ໃນຄວາມເປັນຈິງ ປະຈຸບັນມີອັນບໍ່ສອດຄ່ອງ ກັບສົນທິສັນຍາເພີ່ມເຕີມ ລະຫວ່າງທົງແກງ ແລະ ຈີນ ນັ້ນ, ທັງສອງຝ່າຍເຫັນດີ ໃນເວລາຈຳເປັນສາມາດດຳເນີນ ການສຳຫລວດ ກວດກາເສັ້ນຊາຍແດນ ແລະ ຫຼັກໝາຍຊາຍແດນຄືນໃໝ່ໄດ້. ຖ້າມີບັນຫາຫຍັງ ລັດຖະບານ ທັງສອງຝ່າຍ ຈະພິຈາລະນາແກ້ໄຂນຳກັນ. ກ່ອນການສຳຫລວດກວດກາ ດັ່ງກ່າວນັ້ນ ທັງສອງຝ່າຍ ຕ້ອງດຳເນີນການຄຸ້ມຄອງ ຕາມສະພາບຕົວຈິງ ໃນປະຈຸບັນ, ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ ຝ່າຍໃດຝ່າຍ ນຶ່ງປ່ຽນແປງ ສະພາບເສັ້ນຊາຍແດນ ໃນປະຈຸບັນຕາມ ລຳພັງໃຈ.

2. ສິດໃນການແກ້ໄຂ ບັນຫາເສັ້ນຊາຍແດນທັງໝົດລະຫວ່າງສອງປະເທດແມ່ນ ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ສູນກາງຂອງສອງປະເທດ, ບັນດາຂະແໜງການ ແລະ ເຈົ້າ ໜ້າທີ່ ທ້ອງຖິ່ນ ຂອງສອງຝ່າຍບໍ່ມີສິດປ່ຽນແປງໃດໆກ່ຽວກັບເສັ້ນຊາຍແດນແລະຫລັກໝາຍ ຊາຍແດນ ລະຫວ່າງ ສອງປະເທດ, ຖ້າຍ້າງນັ້ນຈະຖືວ່າ ການຕົກລົງນັ້ນ ບໍ່ມີຄຸນຄ່າຈະ ຕ້ອງຖືກລົບລ້າງ.

ມາດຕາ 2

1. ໃນເວລາລໍຖ້າການສຳຫລວດກວດການັ້ນ, ທັງສອງຝ່າຍ ຈະບໍ່ໃຫ້ມີ ການ ແຕະຕ້ອງ ເຖິງຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ແລະເຄື່ອງໝາຍຊາຍແດນຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ ໃນປະຈຸ ບັນ, ນອມກັນນັ້ນ ທັງສອງຝ່າຍຈະປຶກສາ ຫາລືກັນ ແລະ ດຳເນີນມາດ ຕະການ ທີ່ຈຳ ເປັນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍຊາຍແດນ ຖືກຍົກ ຍ້າຍໂດຍລຳພັງ, ເຮັດໃຫ້ເປ່ເພ ແລະ ຫ້າລາຍ.

ຖ້າມີຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ, ເປ່ເພຫລືລົ້ມບອນ ແມ່ນໃຫ້ ຮັກສາປະໄວ ໃນສະພາບເດີມໂວ້ກອນ.

2. ການບົວລະບັດປຶກປັກຮັກສາ ຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍ ຊາຍແດນຕ່າງໆ ທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ທັງສອງຝ່າຍ ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຫລັກໝາຍເລກຄືກ ແມ່ນໃຫ້ຝ່າຍລາວຮັບຜິດຊອບ.

- ຫລັກໝາຍເລກຄູ່ແມ່ນໃຫ້ຝ່າຍຈີນຮັບຜິດຊອບ.

ຖ້າຫາກວ່າມີຄືນຂອງຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງທໍາລາຍ, ຍົກຍ້າຍ ຫລືເຮັດໃຫ້ຫລັກໝາຍຊາຍແດນເປັນ, ຝ່າຍນັ້ນຈະຕ້ອງຮັບພາລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດ ໃນການສ້ອມແປງຫລັກໝາຍນັ້ນຄືນ.

3. ໃນເມື່ອຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ພົບເຫັນວ່າຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ຖືກຍົກຍ້າຍ, ເປັນ ຫລື ທໍາລາຍ, ຕ້ອງແຈ້ງ ໃຫ້ອີກຝ່າຍໜຶ່ງຊາບ ຍິ່ງໄວຍິ່ງດີ. ຝ່າຍທີ່ມີພາລະ ບົວລະບັດຮັກສາ ຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ແລະເຄື່ອງໝາຍຊາຍແດນ ຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ ກ່າວມາເທິງນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ສ້ອມແປງ ຫລື ກໍ່ສ້າງຄືນ ໃຫ້ຢູ່ໃນທີ່ຕັ້ງເດີມ ໂດຍຊ່ອງໜ້າ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍ ຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ. ທັງສອງຝ່າຍ ຕ້ອງຮວມກັນ ເຮັດບົດບັນທຶກ ແລະ ລາຍ ງານຂຶ້ນເທິງຂອງຕົນ.

ຖ້າຫາກຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ເຫັນມີຄວາມຈໍາເປັນ ທັງສອງຝ່າຍ ສາມາດຈັດຕັ້ງ ໜ່ວຍກວດກາ ປະສົມ ເພື່ອດໍາເນີນການກວດກາ ເສັ້ນຊາຍແດນ ແລະ ຫລັກໝາຍຊາຍແດນທັງໝົດ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ. ສ່ວນລະບຽບການ ດໍາເນີນງານຂອງໜ່ວຍກວດກາປະສົມ ໃຫ້ຫົວໜ້າ ຂອງສອງຝ່າຍຕົກລົງກັນ.

4. ການສ້ອມແປງຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ທີ່ຖືກເປັນ, ຍົກຍ້າຍ ຫລື ທໍາລາຍ ຄືນ ໃໝ່ນັ້ນ ຕ້ອງຮັກສາສະພາບເດີມ ຕາມຂະໜາດ, ເຄື່ອງໝາຍແລະຕົວໜັງສື ພ້ອມທັງໃຫ້ຕັ້ງຂອງຫລັກໝາຍຖືກກັບທີ່ຕັ້ງ ຊຶ່ງໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນ " ສົນທິສັນຍາເພີ່ມເຕີມ " ທີ່ໄດ້ ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ. ພາຍຫລັງສ້ອມແປງຄືນແລ້ວ, ທັງສອງຝ່າຍ ຈະຕ້ອງດໍາເນີນການຖ່າຍຮູບຄືນໃໝ່ ຕໍ່ຫລັກໝາຍຊາຍແດນນັ້ນ, ແຕ່ມແຜນຮ່າງຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບຫລັກໝາຍຊາຍແດນ, ພ້ອມທັງເຮັດບົດບັນທຶກ ການສ້ອມແປງຄືນນັ້ນ.

ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ສາມາດ ສ້າງຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ທີ່ຖືກທໍາລາຍ ຫຼືເປັນ ໄປແລ້ວນັ້ນ ຄືນໃໝ່ໃຫ້ຢູ່ ໃນທີ່ຕັ້ງເດີມ, ໃຫ້ໜ່ວຍກວດກາປະສົມ ຂອງສອງຝ່າຍ ປຶກສາຫາລືກັນແລ້ວນໍາສະເໜີຂຶ້ນເທິງຂອງຕົນ ເພື່ອກໍານົດທີ່ຕັ້ງ ຂອງຫລັກໝາຍຊາຍແດນຄືນໃໝ່. ການປັກຫລັກ ໝາຍຊາຍແດນ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍຊາຍແດນຕ່າງໆ ຄືນໃໝ່ນັ້ນ ຈະບໍ່ເຮັດໃຫ້ເສັ້ນຊາຍ ແດນລະຫວ່າງ ສອງປະເທດ ມີການປ່ຽນແປງ.

5. ທັງສອງຝ່າຍສາມາດດຳເນີນການກວດກາ ແຕ່ຝ່າຍດຽວ ຕາມທິດຂອງ ເສັ້ນຊາຍແດນ, ຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ແລະເຄື່ອງໝາຍຊາຍແດນຕ່າງໆ. ຖ້າຈຳເປັນ ມີຄວາມຕ້ອງການຂ້າມຊາຍແດນໄປເບື້ອງນັ້ນ ເພື່ອກວດກາ ຈະຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຝ່າຍນຶ່ງ ຊາບລວງໜ້າ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ວັນ. ໃນເມື່ອໄດ້ຮັບການຕົກລົງເຫັນດີ ຈາກຝ່າຍນຶ່ງແລ້ວ ຈຶ່ງດຳເນີນການກວດກາໄດ້. ຝ່າຍນັ້ນຈະຕ້ອງພະຍາຍາມ ອໍານວຍ ຄວາມສະ ດວກໃນ ດ້ານນີ້ ພ້ອມທັງຮັບຜິດຊອບ ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ.

6. ເພື່ອປົກປັກຮັກສາເສັ້ນຊາຍແດນ, ຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການຕົກລົງເຫັນດີ ຈາກ ສອງຝ່າຍ, ຫ້າມສ້າງເຄຫະສະຖານໃໝ່ ໃນຂອບເຂດລັດສະໝີ 100 ແມັດ ຫ່າງຈາກ ແຕ່ລະເບື້ອງ ຂອງເສັ້ນຊາຍແດນ. ຍົກເວັ້ນ ແຕ່ບັນດາ ເຄຫະສະຖານ ທີ່ໃຊ້ສໍາລັບປົກ ປັກຮັກສາ ເສັ້ນຊາຍແດນ.

ມາກທີ 309
ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນການຜະລິດ
ແລະ ເຄື່ອນໄຫວອື່ນໆ ຕາມເຂດຊາຍແດນ

ມາດຕາ 3

1. ບັນດາແມ່ນໍ້າທີ່ໄຫລຜ່ານຊາຍແດນ ຂອງສອງປະເທດ ໃນສັນຍາ ສະບັບ ນີ້ ຮອງວ່າແມ່ນໍ້າຊາຍແດນ.

2. ການດຳເນີນການວັດແທກນໍ້າ ໃນແມ່ນໍ້າຊາຍແດນ, ການນໍາໃຊ້ແມ່ນໍ້າ ຊາຍແດນ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຖິງລະບອບ ແມ່ນໍ້າຊາຍແດນ ທັງ ສອງຝ່າຍ ຈະຕ້ອງດຳເນີນການ ບົນຫລັກການສະເໝີພາບ ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບ ຜົນ, ນັບຖືຜົນປະໂຫຍດຂອງກັນແລະກັນ ແລະ ພະຍາຍາມຫລີກລ້ຽງ ບໍ່ໃຫ້ກໍ່ ຄວາມເສັຍ ຫາຍ ໃຫ້ແກ່ອີກຝ່າຍນຶ່ງ. ຖ້າຫາກວ່າການກໍ່ສ້າງຫຼືການນໍາໄປເຄື່ອນຍ້າຍ, ປະຕູນໍ້າ ແລະ ກິດຈະການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກອື່ນໆ ຕາມແມ່ນໍ້າຊາຍແດນ, ກໍ່ຄືການນໍາໃຊ້ ແລະ ການປ່ຽນ ແປງນໍ້າໄຫຼແລະອື່ນໆ ໄດ້ ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງ ທັງສອງຝ່າຍ ຈະປຶກສາ ຫາລືກັນ ເພື່ອແກ້ໄຂບົນຈິດໃຈສະເໝີພາບ, ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ຊຶ່ງກັນແລະກັນ ແລະ ນັບຖືຜົນປະໂຫຍດຂອງກັນແລະກັນ.

3. ພົມລະເມືອງຂອງສອງຝ່າຍ ສາມາດຫາລຽງຊື່ປ ຕາມເຂດ ແມ່ນ້ຳ ທີ່ໄດ້ກ່າວ
ມາຂ້າງເທິງນັ້ນໂດຍ ອີງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງປະເທດ ທຶມແຕ່ເດັດ
ຂາດຕ້ອງຢູ່ໃນຂອບເຂດ ດິນແດນຂອງປະເທດຕົນ.

ຫ້າມການນຳໃຊ້ລະເບີດ ຫລືທຸກທາດເບື້ອ, ທາດເຄມີ, ຮາກໂມທີ່ມີພິດ ແລະ
ຢາມື້ນເມົາ ທີ່ອາດເປັນໄພອັນຕະລາຍ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນ ປະເພດປາໃນເຂດນ້ຳ ຊາຍ
ແດນເພື່ອຫລີກລ້ຽງການ ເຮັດໃຫ້ເຂດນ້ຳ ຖືກເປີະເປື້ອນ ແລະ ການບົກແຫ້ງ ຂອງບໍ່
ເກີດຂອງສາຍນ້ຳ.

ມາດຕາ 4

ທັງສອງຝ່າຍຕ້ອງດຳເນີນມາດຕາການ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຄວາມສະອາດ,
ການບໍ່ ໃຫ້ເກີດມີສິ່ງເປີະເປື້ອນຂອງສະພາບແວດລ້ອມ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດຕາມເຂດ
ຊາຍແດນ. ຫ້າມເກັບມ້ຽນ ແລະ ແຜກະຈາຍ ທຸກທາດເບື້ອ ຕາມເຂດໂກງເສັ້ນຊາຍ
ແດນ ເພື່ອຫລີກລ້ຽງການເຮັດໃຫ້ດິນ, ໃຕ້ດິນ ກໍ່ຄືອາກາດ ຖືກເປີະເປື້ອນ.

ຖ້າຫາກວ່າການເກັບມ້ຽນ ແລະ ແຜກະຈາຍບັນດາທາດເບື້ອ ຫລືສິ່ງເປີະ
ເປື້ອນ ໂດຍຝ່າຍນຶ່ງ ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງ, ທັງສອງຝ່າຍຈະຕ້ອງ ຮວມ
ກັນຕິລາຄາ ກ່ຽວກັບຄວາມເສັຍຫາຍ ດັ່ງກ່າວ ແລະ ຝ່າຍທີ່ໂດກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍ ຈະ
ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄືນ ຜົນເສັຍຫາຍໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງ.

ມາດຕາ 5

ຫ້າມພົມລະເມືອງໃນເຂດຊາຍແດນ ຂອງເບື້ອງນຶ່ງຂ້າມຊາຍແດນ ໄປອີກ
ເບື້ອງນຶ່ງ ເພື່ອໄປເຮັດໄຮ, ເຮັດນາ, ເຮັດສວນ, ຕັດໂມ້, ລາເບື້ອ ແລະ ຂຸດຄົ້ນເຄື່ອງປ່າ
ຂອງດັງ ຫລືການກະທຳອື່ນໆ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຜິດກົດໝາຍ. ທັງສອງຝ່າຍຈະວາງ ມາດຕາ
ການ ອັນຈຳເປັນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສັດປ່າ ທີ່ມີຄ່າ ແລະ ຫ້າມນຳໃຊ້ ວິທີການໃດ ນຶ່ງ
ທີ່ພາໃຫ້ສັດປ່າ ເຄື່ອນຍ້າຍ ຈາກຝ່າຍນຶ່ງ ໄປຢູ່ອີກຝ່າຍນຶ່ງ.

ມາດຕາ 6

ຖ້າວ່າຝ່າຍນຶ່ງ ປະສົງ ຢາກດຳເນີນ ການຖ່າຍຮູບພາບ ສຳຫລວດສະພາບ
ພື້ນທີ່ ຫລື ສຳຫລວດພູມິສາດ ແລະ ອື່ນໆ ດ້ວຍການໃຊ້ເຄື່ອງມື ຢູ່ໃກ້ ເຂດຊາຍ
ແດນ ຈະຕ້ອງ ແຈ້ງໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງ ຊາບລ່ວງໜ້າກອນ ແລະ ຖ້າວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນ

ເຂົ້າໄປໃນດິນແດນ ຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບ ຄວາມເຫັນດີ ເຫັນພ້ອມຂອງຝ່າຍ
ນັ້ນເສຍກ່ອນ ໂດຍຜ່ານທາງການທຸດ.

ມາດຕາ 7

ທັງສອງຝ່າຍ ຫ້າມທຸກການຝຶກແອບ ຊ້ອມລົບ ໃກ້ເສັ້ນຊາຍແດນ ໃນລັດ
ສະໝີ ສອງພັນແມັດ (2.000 ແມັດ) ຫ່າງຈາກແຕ່ລະເບື້ອງ ຂອງ ເສັ້ນຊາຍແດນ.

ຫ້າມຍິງປືນ ຂ້າມຊາຍແດນ, ຖ້າຝ່າຍໃດນຶ່ງ ຕ້ອງການຈຸດ ລະເບີດ ໃນຂອບ
ເຂດຊາຍແດນ ຕ້ອງແຈ້ງຂ່າວໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງ ຮູ້ກ່ອນ.

ມາດຕາ 8

ການສໍາຫລວດ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ໃນຂອບເຂດ ຊາຍແດນ ໃຫ້ດໍາ
ເນີນ ຢູ່ເທິງດິນແດນຂອງຝ່າຍຕົນແລະ ຫ່າງຈາກເສັ້ນຊາຍແດນເບື້ອງລະນຶ່ງພັນແມັດ.

ຖ້າຫາກການສໍາຫລວດ ແລະ ຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ນັ້ນ ຫາກຕໍ່າກວ່າຂອບເຂດ ນຶ່ງ
ພັນແມັດ ຕ້ອງມີການປຶກສາຫາລືກັນ ຍົນພື້ນຖານ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຮວມ ກັນ
ຫາລື ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນສະທ້ອນ ແກ່ອີກຝ່າຍນຶ່ງ.

ມາດຕາ 9

1. ແຕ່ລະຝ່າຍ ຕ້ອງຫ້າມ ການຖາງໂຮ່ ແລະ ຈູດປ່າ ໃນຂອບເຂດ ສອງພັນ
ແມັດ (2.000 ແມັດ) ຫ່າງຈາກແຕ່ລະເບື້ອງ ຂອງ ເສັ້ນຊາຍແດນ.

2. ທັງສອງຝ່າຍ ຈະວາງມາດຕະການ ແລະ ຮວມມືກັນ ໃນການປົກປັກ ຮັກ
ສາປ່າໄມ້ ເພື່ອຫລີກເວັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ໄຟໄໝ້ປ່າ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ຕາມເຂດ ຊາຍ ແດນ,
ກໍ່ຄືກິດກັບບໍ່ໃຫ້ໄຟໃຫມ້ປ່າຕາມເຂດຊາຍແດນ ລາມອອກໄປຫາ ຊາຍແດນ ຂອງອີກ
ຝ່າຍນຶ່ງ.

ຖ້າວ່າປ່າໄມ້ຖືກໄຟໄໝ້ ຕ້ອງດັບມອດຢ່າງທັນການ. ຖ້າສັງເກດ ເຫັນໄຟ
ໃຫມ້ປ່າ ອາດຈະລາມອອກ ໄປຫາຊາຍແດນ ຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງ ຕ້ອງແຈ້ງຂ່າວ ໃຫ້ຝ່າຍ
ນັ້ນ ໂດຍດ່ວນ ເພື່ອມີວິທີ ປ້ອງກັນທັນທີ. ຖ້າມີຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການ ຂອງຝ່າຍ
ນຶ່ງແລ້ວ ອີກຝ່າຍນຶ່ງ ຕ້ອງຮີບ ຮອນ ຊ່ວຍເຫລືອກັນມອດໄຟ ໃຫ້ທັນການ ສຸດຄວາມ
ສາມາດ ຂອງຕົນ.

3. ຖ້າວ່າໄຟໄໝ້ປ່າລາມກາຍຊາຍແດນໄປ ອັນໄດ້ ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ

ທາງດ້ານວັດຖຸ ໃຫ້ຝ່າຍນຶ່ງ. ທັງສອງຝ່າຍຈະຕ້ອງຕິລາຄາ ຜົນເສັຍຫາຍນັ້ນ ແລະ ຝ່າຍ ທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຕົ້ນໄຟໄໝ້ ຈະຕ້ອງ ໃຫ້ການໂຊໂຊນ ຕໍ່ຜົນເສັຍຫາຍ ແກ່ອີກ ຝ່າຍນຶ່ງ. ເວັ້ນເສັຍແຕ່ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຍັ້ງຢືນ ຈະແຈ້ງ ວ່າ ໄຟໄໝ້ນັ້ນໄດ້ເກີດຂຶ້ນດ້ວຍເຫດ ຜົນ ພາວະວິໄສ.

4. ທັງສອງຝ່າຍ ຈະຕ້ອງວາງມາດຕະການ ເພື່ອປ້ອງກັນ ການລະບາດ ຂອງ ພະຍາດຕິດແປດ ທີ່ມາຈາກຄົນ, ສັດ ແລະ ມາຈາກພືດພັນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ແຜ່ລາມກາຍຊາຍ ແດນ. ແຕ່ລະຝ່າຍຕ້ອງແຈ້ງ ໃຫ້ກັນຊາຍເທົ່າທີ່ຝ່າຍຕົນ ໄດ້ສັງເກດພົບເຫັນປະກົດ ການ ຂອງພະຍາດຕິດແປດ ດັ່ງກ່າວ. ທັງສອງຝ່າຍ ສາມາດເຮັດສັນຍາ ໃນກໍລະ ນີ້ຈຳ ເປັນ ເພື່ອຮ່ວມກັນແກ້ໄຂ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ການລະບາດ ຂອງພະຍາດຕິດແປດ ທີ່ມາຈາກຄົນ, ສັດ ແລະ ມາຈາກພືດພັນຕ່າງໆ.

ບາກທີສາມ

ວ່າດ້ວຍລະບຽບການຜ່ານແດນ, ການພົວພັນແລກປ່ຽນຢຽມຢາມ ແລະ ການປ້ອງກັນ ຄວາມສະຫງົບໃນເຂດຊາຍແດນ

ມາດຕາ 10

1. ເພື່ອສົ່ງເສີມການພົວພັນມິດຕະພາບ ແລະ ການຄ້າຂາຍທີ່ຖືກກົດໝາຍ ລະຫວ່າງພົນລະເມືອງຕາມເຂດຊາຍແດນ ຂອງສອງປະເທດ ທັງສອງ ຝ່າຍອະນຸ ຍາດ ໃຫ້ ພົນລະເມືອງຊາຍແດນຂ້າມໄປມາຫາສູ່ກັນ ເພື່ອແລກປ່ຽນ ຄ້າຂາຍ, ຢຽມຢາມ ພິມ້ອງ, ອອກປະເທດ ໄປປື້ນປົວພະຍາດ, ໄປຮ່ວມ ງານບຸນ ປະເພ ມີຕ່າງໆ.

ຄຳສັບພົນລະເມືອງຊາຍແດນ ໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ພົນລະ ເມືອງ ລາວແລະຈີນ ຂອງບັນດາຕາແສງທີ່ຢູ່ຕິດກັບຊາຍແດນຂອງແຕ່ລະປະເທດ.

2. ໃນການຂ້າມຊາຍແດນ ຂອງພົນລະເມືອງຊາຍແດນ ແລະພະນັກງານ ທີ່ດຳເນີນການຄ້າຂາຍແດນ ຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ ຕ້ອງມີໃບອະນຸຍາດຜ່ານແດນ ເຮັດຖືກ ຕ້ອງ ຕາມລະບຽບການ ອອກໃຫ້ໂດຍອົງການ ທີ່ໄດ້ຮັບສິດອຳນາດ ຂອງປະເທດຕົນ. ການຂ້າມຜ່ານ ຊາຍແດນຈະເປັນໄປຕາມ ຈຸດຜ່ານແດນ (ຂ້າ-ອອກ) ທີ່ສອງຝ່າຍໄດ້

ກຳນົດໄວ້.

ໃບຜ່ານແດນ ຈະຕ້ອງບອກເຫດຜົນການໄປ ແລະບ່ອນຈະໄປເຖິງ, ກຳນົດເວລາ ແລະບ່ອນພັກເຊົາ. ໃບຜ່ານແດນໃຊ້ສະເພາະແຕ່ ພົມລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງສອງຝ່າຍ ແລະ ພະນັກງານທີ່ດຳເນີນ ການຄ້າຂາຍ ຕາມ ຊາຍແດນ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນ ເວລາເຄື່ອນໄຫວ ຕາມ ເຂດຊາຍແດນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ເທົ່ານັ້ນ.

ສຳລັບບຸກຄົນທີ່ອາຍຸບໍ່ເຖິງ 15 ປີ ອະນຸຍາດໃຫ້ຂ້າມຊາຍແດນໄດ້ ໃນຖານະເປັນພູຕິດຕາມກັບຜູ້ມີໃບຜ່ານແດນ, ແຕ່ໃບຜ່ານແດນຕ້ອງແຈ້ງຈຳນວນພູຕິດ ຕາມ.

3. ກຽວກັບຮູບແບບໃບຜ່ານແດນນັ້ນ ໃຫ້ອີງການທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ ເຮັດຂຶ້ນ ແຕ່ຕ້ອງເຮັດເປັນສອງພາສາ, ພາສາລາວ, ພາສາຈີນ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງຮູບແບບດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ກັນຊາບກ່ອນ ຈະອອກ ນຳໃຊ້.

4. ພົມລະເມືອງຊາຍແດນ ເມື່ອຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ໄປອີກຝ່າຍນຶ່ງຕ້ອງເຄົາລົບນັບຖືກົດໝາຍ ຂອງຝ່າຍນັ້ນ ແລະ ບັນດາຂໍ້ກຳນົດ ທີ່ສອງຝ່າຍ ໄດ້ຕົກລົງ ນຳ ກັນ. ທັງສອງຝ່າຍ ໃຫ້ການປົກປັກຮັກສາ ສິດທິ ແລະ ຜົນປະໂຫຼດ ອັນຊອບທຳແກ່ພົມລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງ.

5. ທັງສອງຝ່າຍ ຈະໄດ້ກຳນົດປະເພດ, ມູນຄ່າ, ຈຳນວນສິນຄ້າ ແລະ ເງິນຕາ ທີ່ພົມລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງແຕ່ລະຝ່າຍຈະຖືຕິດຕົວ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ເພື່ອຊື້ຂາຍ, ແລກປ່ຽນ, ເປັນ ຂອງຝ່າຍຂອງຕ້ອນ ຜຶ້ນອງເພື່ອນມິດ ອີງຕາມກົດ ລະບຽບພາສີ ຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ.

ມາດຕາ 11

1. ດ້ວຍຈຸດປະສົງ ສ້າງຄວາມສະດວກໃນ ການກວດກາຄົນໄປມາຜ່ານຊາຍແດນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ, ທັງສອງຝ່າຍຕົກລົງໂຊດູດເຂົ້າ-ອອກ ທາງບົກເດີນຊາຍແດນ) ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

<u>ຊື່ດ່ານຝ່າຍລາວ</u>	<u>ຊື່ດ່ານຝ່າຍຈີນ</u>
- ປ່າຄາ	- ມາຍຈອງ
- ບໍ່ເຕັນ	- ບໍ່ຫາມ (ຊາງຢິງ)
- ປາງໄຮ	- ເມືອງມານ

- ລາມຕູຍ

- ເມືອງຄັງ

2. ຢູ່ບ່ອນຫ່າງໂກປະຕູດ່ານ ທີ່ບັງໂວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ຖ້າຫາກ ວ່າ ເຫັນຈຳເປັນ ອຳນາດການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ ຂອງສອງຝ່າຍ ຕາມເຂດຊາຍແດນ ອາດ ຈະຕົກລົງ ເປີດປະຕູດ່ານສຳຮອງຊົ່ວຄາວ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເປັນເອກະພາບກັນ ແລ້ວ ອຳ ນາດການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ ຂອງສອງຝ່າຍ ຕ້ອງ ລາຍງານລັດຖະບານ ຂອງຕົນເພື່ອ ຂໍ ອະນຸມັດ ແລະ ປະຕິບັດ.

ການກວດກາກາຍໄປມາ ຜ່ານຂ້າມຊາຍແດນ ຢູ່ປະຕູດ່ານສຳຮອງ ຕ້ອງປະຕິ ບັດຕາມຫລັກການ ຂອງການກວດກາທົ່ວໄປ ໃຫ້ຄືກັນກັບ ດ່ານຊາຍແດນ ຫ່າງກາຍ.

ມາດຕາ 12

1. ໃນເມື່ອມີຄົນ ຫລື ສັດຂອງຝ່າຍໃດນຶ່ງ ໃນເຂດຊາຍແດນ ເກີດພະຍາດ ຕິດແປດ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຂອງຝ່າຍນັ້ນ ຕ້ອງມີວິທີນຶ່ງກັບ ຝ່າງອື່ນກາຍ ພ້ອມກັນນັ້ນ ຕ້ອງແຈ້ງຂ່າວ ໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງຊາຍ ຕ້ອງຢຸດຕິ ການສັນ ຈອນໄປມາ ແລະ ແລກປ່ຽນຊີ້ຂ້າຍ ຜ່ານຊາຍແດນ ຊົ່ວຄາວ, ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການ ຄວາມຊ່ວຍ ເຫລືອ ຈາກຝ່າຍນຶ່ງ ອີກ ຝ່າຍນຶ່ງຈະຕ້ອງຊ່ວຍເຫລືອ ໂດຍທັນທີ ແລະ ສຸດ ຄວາມສາມາດ ຂອງຕົນ.

2. ການຢຸດຕິການສັນຈອນ, ຊີ້ຂ້າຍ ແລະ ຍົກຍ້າຍສັດຂ້າມຊາຍແດນ ຊົ່ວ ຄາວ ໃນເຂດອາດ ແສງຊາຍແດນໃດນຶ່ງນັ້ນ ແມ່ນອຳນາດການປົກຄອງ ຂອງ ທ້ອງ ຖິ່ນນັ້ນ ເປັນ ຜູ້ຕົກລົງ ແລະ ລາຍງານໂດຍດ່ວນ ຂຶ້ນຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ. ສ່ວນການປິດ ແລະ ການ ເປີດ ບັນດາປະຕູດ່ານອອກ-ເຂົ້າ ທີ່ສຳຄັນແມ່ນລັດຖະບານ ແຕ່ລະຝ່າຍ ເປັນຜູ້ ຕົກລົງ ແລະ ແຈ້ງການໃຫ້ອີກ ຝ່າຍນຶ່ງຊາຍນຳ.

3. ໃນກໍລະນີມີຄົນເຈັບ ຫລື ອຸປະຕິເຫດຈະຕ້ອງ ໄດ້ປິ່ນປົວສຸກເສີນ, ພົມ ລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງ ສາມາດຕິດຕໍ່ພົວພັນໂດຍກົງ ກັບພື້ນຖານສາທາ ລະນະສຸກ ທີ່ຢູ່ມື້ ຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງໄດ້ ເພື່ອຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫລືອ ປິ່ນປົວ, ພ້ອມ ກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງແຈ້ງຂ່າວ ໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງຂອງຕົນຮູ້ ເພື່ອ ພົວພັນເຮັດໜັງ ສື ທີ່ຈຳເປັນ.

4. ໃນກໍລະນີສັດລ້ຽງຂອງພົນລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງຝ່າຍໃດນຶ່ງ ຂ້າມ ໄປຫ່າລາຍພົມລະປຸກ ຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງ, ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງສັດ ຕ້ອງໄຊແທນ ຝ່າງເໝາະ

ສົມ ຕາມການຕົກລົງ ທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ ລະຫວ່າງສອງກ້າ ສອງຝ່າຍ.

ໃນເມື່ອສັດລ້ຽງ ຂອງພົນລະເມືອງຊາຍແດນ ຝ່າຍນຶ່ງຫາກຂ້າມໄປເບື້ອງຂອງອີກຝ່າຍນຶ່ງ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ປະຊາຊົນ ຂອງຝ່າຍນັ້ນ ຕ້ອງຮັກສາ ຊ່ວຍເຫລືອເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງຂ່າວ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຝ່າຍກ່ຽວຂ້ອງ ມອມທັງ ຜູ້ເປັນ ເຈົ້າຂອງສັດຊາຍ ເພື່ອມາຮັບເອົາ, ເຈົ້າຂອງສັດຕ້ອງຈ່າຍຄ່າແຮງງານເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູສັດຕາມທີ່ເໝາະສົມ.

ໃນເວລາສັດ ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຂອງຕົນທ້າມໃຊ້ວຽກ ຫລື ຫຸບຕີ ທີ່ລະບາຍໃຫ້ຖືກບາດເຈັບ ຫລື ຕາຍ ຖ້າສັດເຈັບຫລືຕາຍ ຍ້ອນເຈດຕະນາທໍາລາຍ ຜູ້ຮັກສາສັດຕ້ອງໃຊ້ແຫນ້ງຢ່າງເໝາະສົມ.

5. ຖ້າພວກກ່ຽວ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂ ດ້ວຍຕົນເອງໄດ້ນັ້ນອໍາມາດ ການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຂອງສອງຝ່າຍ ຕ້ອງແກ້ໄຂ ຊ່ວຍເຂົ້າເຈົ້າ ບົນຈິດໃຈມິດຕະພາບ ຖາມ ບ່າຍໃກ້ເຮືອນຄຽງ ແລະ ເຂົ້າໃຈກັນ.

ມາດຕາ 13

1. ສົນຄ້າ ແລະ ພາຫະນະຂົນສົ່ງ ທຸກປະເພດ ທີ່ສົ່ງອອກ-ເຂົ້າ ແລກປ່ຽນ ຊີ້ຂ້າຍ ລວມແຕ່ມີໜັງສືອະນຸຍາດ ທີ່ອອກໂດຍ ອົງການທີ່ມີສິດອໍາມາດ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຕ້ອງປະຕິບັດ ໃຫ້ຖືກ ຕາມຂໍ້ກໍານົດ ກ່ຽວກັບລະບຽບ ພາສີ, ອະນາໄມສາກົນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ.

2. ຄົນ, ເຄື່ອງຂອງ, ສົນຄ້າ, ພາຫະນະຂົນສົ່ງ ສາມາດຂ້າມຊາຍແດນ ໄປມາໄດ້ ໃນເມື່ອມີໜັງສືຄົບຖ້ວນ ຖືກຕ້ອງຕາມທໍານຽມ, ດັ່ງກ່າວໄວ້ ໃນຂໍ້ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ແລະ ຕ້ອງຜ່ານໃຫ້ຖືກຕາມປະຕູດ່ານ ຊາຍແດນ ທີ່ສອງຝ່າຍ ໄດ້ ກໍານົດໄວ້.

3. ກ່ຽວກັບການຍົກເວັ້ນ ການກວດກາ ໃນກໍລະນີພິເສດ; ສອງຝ່າຍ ຈະປຶກສາຫາລືກັນ ເປັນແຕ່ລະເທື່ອໄປ.

ມາດຕາ 14

1. ໃນກໍລະນີທີ່ພົນລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງຝ່າຍໃດນຶ່ງ ຫາກຍົກຍ້າຍ ລັກຂ້າມຊາຍແດນ ໄປຢູ່ອີກເບື້ອງນຶ່ງ, ພາຍຫລັງ ທີ່ໄດ້ສືບ ສວມ ແລະ ໃຊ້ມາດຕະການອັນຈໍາເປັນຕາມ ລະບຽບກົດໝາຍແລ້ວ, ຕ້ອງແຈ້ງການໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງຊາຍ ເພື່ອຮ່ວມ

ກັນແກ້ໄຂ ໂດຍແມ່ນເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສອງຝ່າຍ ປຶກສາຫາລືກັນເພື່ອດຳເນີນ
ການມອບ-ຮັບ ພວກດັ່ງກ່າວ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ ຂັ້ນເທິງ ຂອງຕົນ ຊາບນຳ.

2. ການມອບ-ຮັບ ພວກຂ້າມຊາຍແດນ ທີ່ໄດ້ນຶ່ງໄວ້ໃນຂໍ້ 1 ຂອງ ມາດຕານີ້
ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ບົດບັນທຶກ ເຊັ່ນນຳກັນຄັກແນ່ແລະ ຕ້ອງດຳເນີນຢູ່ຕາມປະຕູດ່ານຊາຍ
ແດນໃດນຶ່ງ ທີ່ຢູ່ມີ.

3. ໃນເມື່ອ ຝ່າຍໃດນຶ່ງ ຫາກພົບເຫັນຊາກສົບຄົນຕາຍ ຢູ່ໃນເຂດຊາຍແດນ. ຖ້າບໍ່
ຮູ້ແຈ້ງວ່າ ຊາກສົບນັ້ນ ເປັນຄົນຂອງຝ່າຍໃດ. ຝ່າຍພົບເຫັນກ່ອນ ຕ້ອງແຈ້ງຂ່າວໃຫ້ອີກ
ຝ່າຍນຶ່ງ ຊາບໂດຍດວນ ເພື່ອພ້ອມກັນສັນລະສູດ. ພາຍຫຼັງ 48 ຊົ່ວໂມງຫຼັງຈາກການ
ແຈ້ງຂ່າວແລ້ວ ຖ້າຝ່າຍນັ້ນຫາກບໍ່ມາ, ຝ່າຍພົບເຫັນ ຕ້ອງມຽນມັດ ແລະ ເຮັດເອກະ
ສານ ຈຳເປັນກ່ຽວກັບການມຽນມັດສົບ ນັ້ນໄວ້.

ມາດຕາ 15

1. ທັງສອງຝ່າຍຈະຮ່ວມມືກັນໃນການປົກປັກຮັກສາຄວາມສະຫງົບສຸກຕາມ
ເຂດຊາຍແດນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດ.

ໃນເມື່ອຝ່າຍໃດນຶ່ງ ໄດ້ພົບເຫັນການ ເຄື່ອນໄຫວຂອງພວກທີ່ກະທຳຜິດກົດ
ຫມາຍຕາມເຂດຊາຍແດນຕ້ອງສົ່ງຂ່າວ ໃຫ້ອີກຝ່າຍນຶ່ງ ຊາບທັນທີແລະ ໃນເມື່ອຈຳເປັນ
ອາດສົມທົບກັນ ເພື່ອຈັບຄົວ ແລະ ຖ້າແມ່ນຄົນຂອງຝ່າຍໃດ ຕ້ອງນຳສົ່ງໃຫ້ຝ່າຍນັ້ນ.

2. ແຕ່ລະຝ່າຍ ຕ້ອງໃຊ້ມາດຕະການ ອັນເໝາະສົມ ຕາມກົດໝາຍຂອງ ຝ່າຍ
ຕົນ ຕໍ່ບຸກຄົນທີ່ມີການກະທຳລະເມີດກົດລະບຽບຊາຍແດນ. ຖ້າແມ່ນພົນລະເມືອງຂອງ
ຝ່າຍໃດຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຝ່າຍນັ້ນແກ້ໄຂ. ກ່ອນນຳສົ່ງຕ້ອງແຈ້ງຊື່, ຮູບ, ທີ່ຢູ່ລະອຽດຂອງຜູ້ກ່ຽວ.
ພາຍຫລັງທີ່ສອງຝ່າຍ ໄດ້ເຫັນດີນຳກັນ ແລ້ວກຳນົດເວລານຳສົ່ງ. ສວນຫລັກຖານ ທີ່
ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຂອງກາງທັງໝົດ ຖ້າເປັນຂອງ ຝ່າຍໃດ ຈະຕ້ອງ ນຳສົ່ງໃຫ້ ຝ່າຍນັ້ນ. ພົນ
ລະເມືອງຂອງປະເທດທີ່ 2 ແມ່ນ ບໍ່ຢູ່ໃນ ປະເພດທີ່ ຈະຕ້ອງ ນຳສົ່ງ.

ບາກທີ 16

**ວ່າດ້ວຍຕະຫລາດແລກປ່ຽນສິນຄ້າ ລະຫວ່າງ
ພົນລະເມືອງຊາຍແດນດ້ວຍມູນຄ່າບ່ອຍແລະ ການແລກປ່ຽນການຄ້າ
ລະຫວ່າງອົງການຄ້າ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຢູ່ເຂດຊາຍແດນ.**

ມາດຕາ 16

1. ດ້ວຍຈຸດປະສົງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍເສດຖະກິດ ຢູ່ເຂດຊາຍແດນ ຂອງສອງປະເທດ, ສາຍຄວາມສະດວກ ໃນການແລກປ່ຽນອຸປະກອນການພະລິດ ແລະ ສິນຄ້າທີ່ຈຳເປັນ ລະຫວ່າງພົນລະເມືອງຊາຍແດນ ຂອງສອງປະເທດ, ທັງສອງຝ່າຍເຫັນ ພ້ອມນຳກັນ ໃຫ້ອົງການຄ້າ ໃນຂັ້ນແຂວງ ຫລື ຂັ້ນເມືອງຊາຍແດນ ຂອງ ສອງປະເທດ ດຳເນີນການແລກປ່ຽນ ການຄ້າທ້ອງຖິ່ນ ຕາມເຂດຊາຍແດນພື້ນກັນ.

2. ສຳລັບຈຸດແລກປ່ຽນການຄ້າ ຊາຍແດນ (ຕະຫລາດຊາຍແດນ) ທັງສອງ ຝ່າຍເຫັນດີໃຫ້ໂຊຈຸດແລກປ່ຽນ ສິນຄ້າ ທີ່ເຫມາະສົມ ຕາມປະຕູດ່ານຊາຍແດນ ທີ່ ຍັງໄວ້ໃນມາດຕາ 11 . ຖ້າເຫັນມີຄວາມຈຳເປັນຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫລືປ່ຽນແປງແມ່ນອຳນາດ ການປຶກສາ ທ້ອງຖິ່ນທັງສອງຝ່າຍ ຈະປຶກສາຫາລືແລະຕົກລົງກັນທຶກລັງ.

ມາດຕາ 17

1. ອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນ ການແລກ ປ່ຽນ ການ ຄ້າ ທ້ອງຖິ່ນລະຫວ່າງ ຊາຍແດນສອງປະເທດຈະດຳເນີນການ ແບບແລກ ປ່ຽນວັດຖຸພັນ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ ອົງການປຶກສາຂັ້ນແຂວງ ເຂດຊາຍແດນ ຂອງສອງປະເທດຈະຕົກລົງກັນ ພາມການປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບວິທີການລະອຽດ ໃນການແລກ ປ່ຽນການຄ້າ ທ້ອງຖິ່ນ ດັ່ງກ່າວ.

2. ກ່ຽວກັບຕະຫລາດການຄ້າ ລະຫວ່າງ ພົນລະເມືອງຊາຍແດນທີ່ເຮັດການຄ້າມີມູນ ຄ່າບໍ່ຫລວງຫລາຍ ຢູ່ເຂດຊາຍແດນ ແລະ ການແລກປ່ຽນ ການຄ້າທ້ອງຖິ່ນ ລະຫວ່າງ ສອງປະເທດນັ້ນ ຫ້າມເດັດຂາດ ບໍ່ໃຫ້ນຳ ເອົາເງິນຕາຂອງປະເທດຕົນອອກຈາກ ດິບ ແດນ ຂອງປະເທດຕົນ ແລະ ນຳເອົາເງິນ ຕາຂອງປະເທດນັ້ງ ເຂົ້າໄປໃນປະເທດນັ້ງ ເວັ້ນ ແສງ ແຕ່ກໍລະນີ ມີຄຳຕົກລົງ ຂອງ ລັດຖະບານ ທັງສອງ ປະເທດ. ໃນເວລາດຽວກັນນີ້

ການສັນຈອນເງິນຕາ ຂອງອົກຝ່າຍນຶ່ງ ແມ່ນຖືກຫ້າມ ຢ່າງເດັດຂາດ ຢູ່ຕະຫລາດ ຂອງ
ອົກຝ່າຍນຶ່ງ.

ມາດຕາ 18

1. ແຕ່ລະຝ່າຍອາດຈະເກັບ ພາສີອາກອນ ຫຼື ເກັບ ຜ່ອນຜັນ, ແລະ ລົບລ້າງການ
ເກັບພາສີ ຫລື ອາກອນຕໍ່ສິນຄ້າ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ
ຕ່າງໆ ຂອງປະເທດຕົນ ໃນທຸກໆການສັນຈອນ ການຄ້າພາຍໃຕ້ຮູບການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້
ກຳນົດໄວ້ ໃນສັນຍາ ສະບັບນີ້.

2. ໃນທຸກຮູບການແບບການຄ້າ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນສັນຍາສະບັບນີ້, ທັງສອງ ຝ່າຍ
ຈະປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະລະບຽບການຂາເຂົ້າ-ຂາອອກຂອງປະເທດຕົນ, ເກືອດ
ຫ້າມສິນຄ້າທີ່ຖືກຫ້າມຜ່ານແດນ ແລະ ເກືອດຫ້າມການຄ້າ ເຖິງອັນ.

ມາດຕາ 19

ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ພົນລະເມືອງ ຊາຍແດນ ຂອງສອງຝ່າຍ ໃນ
ການແລກປ່ຽນ ຊື້ຂາຍ ຕາມຈຸດແລກປ່ຽນ (ຕາມຕະລາດຊາຍແດນ) ຖ້າມີເງື່ອນໄຂ
ທັງສອງຝ່າຍ ຈະຈັດຕັ້ງ ໝວຍແລກປ່ຽນເງິນຕາ ຢູ່ຈຸດຜ່ານແດນ ຫລືຢູ່ຈຸດຕະລາດ
ຊາຍແດນ ຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ ສໍາລັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕານັ້ນ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ
ຈະປຶກສາ ຫາລື ແລະ ຕົກລົງກັນຕາມຫລັງ.

ມາດຕາ 20

ທຸກການບໍ່ລົງລອຍກັນ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນການ ສັນຈອນ ທາງດ້ານການຄ້າ
ພາຍໃຕ້ຮູບການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໝາຍ ໂດຍສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້
ໃຂ ໂດຍຜູ້ຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງສອງຝ່າຍ ດ້ວຍວິທີການປຶກສາຫາລື ແບບມິດຕະພາບ.

ໃນກໍລະນີ ບໍ່ອາດແກ້ໃຂກັນໄດ້ ດ້ວຍຜູ້ຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ ອາດຈະໄດ້ຮັບການ
ແກ້ໃຂ ໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລື ລະຫວ່າງ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງ ອົງການປົກຄອງ ຂັ້ນ
ເມືອງ ຂັ້ນແຂວງ, ຢູ່ເຂດຊາຍແດນ ຂອງສອງຝ່າຍ.

ນາກທີ່ ໜ້າ

ວ່າດ້ວຍລະບຽບຕິດຕໍ່ພົວພັນຕາມເຂດຊາຍແດນ

ມາດຕາ ໒1

ເພື່ອເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງເຂດຊາຍແດນລະຫວ່າງສອງປະເທດ, ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ອໍານາດ ການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນຕາມເຂດຊາຍແດນ, ສອງຝ່າຍຕົກລົງສ້າງສາຍການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບກັບຂັ້ນ ທີ່ເທົ່າທຽມກັນ.

1. ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂອງສອງຝ່າຍ ດໍາເນີນການຕິດຕໍ່ພົວພັນໃນຂັ້ນທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຝ່າຍລາວ ມີແຂວງຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ ແລະຫລວງນໍ້າທາ, ຝ່າຍຈີນ ມີແຂວງຢູນນານ.

ຝ່າຍລາວມີເມືອງຍອດອູ, ຝ່າຍຈີນມີເມືອງ ຈຽງເຊິງ

ຝ່າຍລາວມີເມືອງຍອດອູ, ບຸນໄຊ, ນາໝໍ້, ນໍ້າທາ ແລະ ເມືອງສິງ; ຝ່າຍຈີນມີເມືອງຫລໍາ.

2. ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂອງສອງຝ່າຍ ຈະຮັບພິດຊອບແກ້ໄຂ ແລະ ປະຕິບັດບັນດາວຽກງານສໍາຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສັນຍາສະບັບນີ້ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ກ. ບັນດາວຽກງານທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍ ຈາກລັດຖະບານສູນກາງ.

ຂ. ດໍາເນີນການຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາ ແລະປົກປັກຮັກສາເສັ້ນຊາຍແດນ ແລະ ຫລັກໝາຍຊາຍແດນ ທີ່ຢູ່ນາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ.

ຄ. ບັນຫາ ການພົວພັນ ແລະ ໄປມາຫາສູ່ ລະຫວ່າງ ພົນລະເມືອງ ຕາມເຂດ ຊາຍແດນ (ລວມທັງການ ດໍາເນີນການຜະລິດ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວດ້ານການຄ້າ, ການຮ່ວມດອງ, ຮ່ວມງານບຸນ ປະເພນີ ຕ່າງໆ ແລະການຄຸ້ມຄອງ ການໄປມາປະຈໍາວັນ ແລະ ອື່ນໆ).

ງ. ບັນຫາ ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບສຸກ ຕາມເຂດຊາຍແດນ (ລວມ ທັງການສົມທົບ ແລະ ການຮ່ວມມືກັນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບສຸກ, ການປາບການຄ້າຂອງເຖື່ອນ ແລະ ການຄ້າຢາເສບຕິດ

ແລະ ອື່ນໆ).

ຈ. ບັນດາວຽກງານອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນ ທີ່ຈຳແນກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຂອງສອງຝ່າຍເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ.

3. ການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ລະຫວ່າງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຂອງສອງ ຝ່າຍ ແມ່ນດຳເນີນດ້ວຍຮູບແບບ ການປຶກສາຫາລືກັນ, ບັນຫາ ຂອງການປຶກສາ ຫາລື, ເວລາ ແລະ ສະ ຖານທີ່ ຂອງການປຶກສາຫາລືກັນ ຈະຕ້ອງຕິດຕໍ່ກັນອີກ ເພື່ອກຳນົດໃຫ້ ແຈ້ງລ່ວງໜ້າ ໂດຍຜ່ານອົງການປ້ອງກັນຊາຍແດນ ໃນດ້ານຜ່ານແດນ ຂອງ ສອງຝ່າຍ. ສະ ຖານທີ່ການປຶກສາຫາລືນັ້ນ ຈະຕ້ອງເອົາຢູ່ດ້ານ ເຂົ້າ-ອອກຊາຍແດນ (ດ້ານຜ່ານ ແດນ) ທີ່ຢູ່ມໍ່ມັນ ຫລືຕົວເມືອງ.

4. ການພົບປະຫາລືແຕ່ລະຄັ້ງ ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງບັນທຶກ. ບັນດາບັນຫາ ທີ່ສຳ ຄັນທີ່ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີນຳກັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກຮ່ວມກັນ, ເຮັດເປັນສອງສະ ບັບຕົ້ນ ທີ່ຂຽນດ້ວຍ ພາສາລາວ ແລະ ພາສາຈີນ ທີ່ລົງນາມດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງສອງ ຝ່າຍ, ແລວລາຍງານ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງ ຂອງຕົນຊາບ.

ມາດຕາ 22

ເພື່ອແກ້ໄຂວຽກງານປະຈຳວັນຕາມຊາຍແດນ ໃຫ້ທັນການ, ທັງສອງຝ່າຍ ຈັດຕັ້ງລະບົບການພົບປະຫາລືກັນ ລະຫວ່າງຜູ້ຕາງໜ້າ, ຮອງຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ເຈົ້າໜ້າ ທີ່ຕິດຕໍ່ພົວພັນ ຂອງອົງການປ້ອງກັນຊາຍແດນ ຂອງສອງຝ່າຍ. ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ຜູ້ຮອງ ຂອງອົງການປ້ອງກັນຊາຍແດນ ຂອງສອງຝ່າຍແມ່ນອົງການຮັບຜິດຊອບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ລັດຖະບານຕົນ ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ ແລະດຳເນີນວຽກງານ ດ້ວຍວິທີການພົບປະ ຫາລືກັນ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແມ່ນຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງອົງການປ້ອງ ກັນຊາຍແດນ ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ ແລະດຳເນີນວຽກງານດ້ວຍວິທີການພົບປະຫາລືກັນ.

ມາດຕາ 23

ບັນດາອົງການວິຊາການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສອງຝ່າຍ ທີ່ໄດ້ຕັ້ງຢູ່ບັນດາເມືອງ ຕາມເຂດຊາຍແດນ (ພາສີ, ຜູ້ກວດກາການຄ້າ, ການປ້ອງກັນການແຜ່ລາມ ຂອງນະ ຍາດຕິດແປດ, ກວດກາສັດ ແລະພືດພັນຕ່າງໆ, ອົງການກວດກາຊາຍແດນ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະລະຫວ່າງບັນດາອົງການໆຄ້າ ສາມາດດຳເນີນການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ທາງດ້ານ

ວິຊາສະເພາະໄດ້. ລະຫວ່າງອົງການວິຊາການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສາມາດດໍາເນີນການພົບປະ ຫາລືກັນ ເປັນປະຈໍາໄດ້.

ມາດຕາ 24

ຖ້າມີຄວາມຈໍາເປັນ ການພົບປະຫາລື ລະຫວ່າງ ອໍານາດການ ປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະຫວ່າງຜູ້ຕາງໜ້າອົງການປ້ອງກັນຊາຍແດນ ສາມາດຮັບເອົາການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຕາງໜ້າ ຫລືຊ່ຽວຊານ ຂອງອົງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ແຕ່ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຝ່າຍນຶ່ງອີກຊາຍລວງໜ້າ. ສະຖານທີ່ປະຊຸມຢູ່ຝ່າຍໃດ ແມ່ນຝ່າຍ ນັ້ນເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດ ຕະຫລອດໄລຍະການພົບປະຫາລືກັນ. ສະຖານທີ່ປະຊຸມ ແມ່ນຜັດ ປ່ຽນກັນ. ການປະຊຸມ ຈະເປີດຂຶ້ນ ລະຫວ່າງສອງຝ່າຍ ໃນເມື່ອສອງຝ່າຍ ເຫັນ ມີຄວາມຈໍາເປັນ ຫຼື ມີການສະເໜີ ຂອງຝ່າຍໃດ ຝ່າຍນຶ່ງ.

ມາກທີ ໓ ຫົກ

ວ່າດ້ວຍບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 25

ໃນເມື່ອມີຄວາມເຫັນແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ບໍ່ຕົກລົງກັນໄດ້ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃນການປະຕິບັດສັນຍາ ສະບັບນີ້, ຈະຕ້ອງລາຍງານໄປຍັງ ລັດຖະບານ ຂອງຕົນໂດຍ ຫ້າມທີ, ພ້ອມທັງຕ້ອງແກ້ໄຂ ບັນຫາໂດຍສັນຕິວິທີ. ກ່ອນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຈະໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ, ທັງສອງຝ່າຍຕ້ອງຮັກສາ ການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ອັນປົກກະຕິບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ສະພາບການເກີດສັບສົນຂຶ້ນຕື່ມ.

ມາດຕາ 26

ສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດຜ່ານ ແລະອະນຸມັດ ຈາກລັດຖະບານ ທັງສອງຝ່າຍ ແລະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໄດ້ ນັບແຕ່ມີແລກປ່ຽນໃບແຈງອະນຸມັດ ຢ່າງເປັນທາງການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຄຸນຄ່າໃຊ້ໄດ້ໃນກຳນົດ 2 ປີ . ຖ້າຫາກວ່າ ບໍ່ມີຝ່າຍໃດຝ່າຍນຶ່ງແຈ້ງຈຸດປະສົງ ທີ່ຢາກຍົກເລີກສັນຍາ ດ້ວຍລາຍລັກອັກສອນ ກ່ອນ 6 ເດືອນ

ຂອງກຳນົດສັນຍາ, ຖືວ່າສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະໄດ້ຕໍ່ອາຍຸໄປອີກໃນຕົວ 2 ປີ ແລະ ຈະຕໍ່ອາຍຸຕໍ່ໄປເລີຍ ຕາມແບບວິທີດັ່ງກ່າວ.

ເຮັດທີ່..... *ຫມວນ ຈີນ.ທ. 2 ທລາ 1989* .....

ເປັນສອງສະບັບຕົ້ນ, ແຕ່ລະສະບັບຂຽນດ້ວຍ ພາສາລາວ ແລະ ພາສາຈີນ ທັງສອງພາສາມີຄຸນຄ່າເທົ່າກັນ.

ຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ມີອຳນາດເຕັມ
ແຫ່ງ
ລັດຖະບານ ສປປລາວ

ຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ມີອຳນາດເຕັມ
ແຫ່ງ
ລັດຖະບານ ສປ ຈີນ

刘迷卿